

Bryssel den 21 november 2023
(OR. en)

15737/23

COLAC 152

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien, som godkändes av rådet vid dess 3985:e möte den 21 november 2023.

Rådets slutsatser om förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien

1. Ett starkare och moderniserat strategiskt partnerskap mellan Europeiska unionen (EU) och Latinamerika och Karibien är viktigare än någonsin. Genom att förena sina krafter kan EU och Latinamerika och Karibien göra meningsfull skillnad när det gäller att främja hållbar tillväxt, bygga rättvisa och motståndskraftiga samhällen och främja fred och säkerhet, inkluderande multilateralism och en regelbaserad världsordning. Gemensamma värden, särskilt demokrati, rättsstatsprincipen, jämställdhet och respekt för de mänskliga rättigheterna, måste fortsätta att stå i centrum för förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien. Tillsammans är EU och Latinamerika och Karibien starkare och bättre lämpade att ta itu med dagens många utmaningar, bland annat de globala klimat- och miljökriserna.
2. Vid det tredje toppmötet mellan EU och Gemenskapen för Latinamerikas och Karibiens stater (Celac) i Bryssel den 17–18 juli 2023 återupptogs de biregionala förbindelserna på högsta nivå, och det unika partnerskapet mellan de båda regionerna bekräftades. En öppen, inkluderande och konstruktiv dialog gjorde det möjligt för båda regionerna att bättre förstå motpartens intressen, prioriteringar och farhågor. Det är viktigt att denna närmare samverkan fortsätter, bland annat genom ökade kontakter och besök på hög nivå mellan EU och länderna i Latinamerika och Karibien.
3. Vid toppmötet fastställdes en ambitiös och framåtblickande gemensam dagordning som bör genomföras under de kommande åren. Rådet lovordar den nya dynamiken i förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien och välkomnar det gemensamma meddelandet om en ny dagordning för förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien från Europeiska kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, inbegripet de angivna prioriteringarna och de föreslagna åtgärderna.

4. Partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Karibien hämtar sin styrka från de båda regionernas grundläggande engagemang för alla syften och principer som fastställs i FN-stadgan, inbegripet principerna om suveränitet och territoriell integritet, samt i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och internationell humanitär rätt. EU bekräftar vikten av att främja, skydda och respektera alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, inbegripet yttrande- och mediefrihet, och skyddet av människorättsförsvarare och journalister. EU bekräftar också behovet av att stärka rättsstatsprincipen och demokratin, inbegripet fria och rättvisa, inkluderande, öppna och trovärdiga val och jämställdhet. EU kommer att upprätthålla en nära dialog med Latinamerika och Karibien om genomförandet av dessa principer och samarbeta i syfte att främja en rättighetsbaserad strategi, ta itu med ojämlikhet, främja rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö, skydda det medborgerliga utrymmet och bekämpa alla former av diskriminering, inbegripet på grund av kön, ras, etniskt eller socialt ursprung, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, funktionsnedsättning, ålder, sexuell läggning och könsidentitet.
5. EU kommer att fortsätta sitt samarbete med Latinamerika och Karibien om Rysslands provocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina, bland annat när det gäller dess återverkningar även långt utanför Europa. I förklaringen från toppmötet mellan EU och Celac uttryckte ledare från båda regionerna djup oro över det pågående kriget mot Ukraina, som fortsätter att orsaka enormt mänskligt lidande och förvärrar de befintliga svagheter i den globala ekonomin, begränsar tillväxten, ökar inflationen, stör leveranskedjorna, gör energiförsörjningen osäkrare och ökar livsmedelsosäkerheten samt ökar riskerna för den finansiella stabiliteten. Ledarna uttryckte också sitt stöd för de insatser som syftar till en rättvis och hållbar fred i linje med FN-stadgan. EU kommer att söka stöd från länderna i Latinamerika och Karibien för Ukrainas fredsformel, bland annat genom ett kommande globalt fredstoppmöte, ansvarsskyldighet för krigsförbrytelser, aggressionsbrott och andra centrala allvarliga brott som begåtts under kriget samt för att motverka rysk desinformation.

6. Ett starkt partnerskap mellan EU och Latinamerika och Karibien kräver ett förnyat politiskt engagemang på alla nivåer och i multilaterala forum. På biregional nivå kommer EU att fortsätta att stärka en inkluderande dialog och samarbete med Celac genom att hålla toppmöten vartannat år – nästa gång i Colombia 2025 – och regelbundna utrikesministermöten. Rådet välkomnar den biregionala färdplan 2023–2025 som lades fram vid toppmötet mellan EU och Celac och ser fram emot dess genomförande. Rådet uppmanar till ett snabbt inrättande av den överenskomna rådgivande samordningsinstansen för att främja gemensamma åtaganden.
7. EU kommer att fortsätta att samarbeta med Karibien som en särskild underregion med egna särdrag, efter mötet mellan EU:s och Karibiens ledare i Bryssel den 17 juli 2023. Ett ministermöte mellan EU och Karibien 2024 kommer att bidra till att stärka den gemensamma agendan som omfattar samarbete om klimatförändringar, begränsning av avskogning, skydd av den biologiska mångfalden, reformen av det internationella finansiella systemet, den privata sektorns deltagande, särskilt genom investeringsagendan för Global Gateway mellan EU och Latinamerika/Karibien, social inkludering, mänsklig utveckling och säkerhetsutmaningar. De framtida förbindelserna kommer att fortsätta inom ramen för det nya partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater och medlemmarna i Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet (EU–Osaks) och dess regionala protokoll för Karibien. EU bekräftar behovet av att ta vederbörlig hänsyn till utmaningarna för hållbar utveckling i små östater under utveckling med tanke på deras särskilda sårbarhet för klimatförändringar, inbegripet stigande havsnivåer. Detta framhålls också inför den fjärde internationella konferensen om små östater under utveckling i Antigua och Barbuda i maj 2024. Stärkandet av samarbetet mellan Latinamerika och Karibien och EU:s yttersta randområden samt med utomeuropeiska länder och territorier i regionen Latinamerika och Karibien kommer också att fortsätta.
8. EU kommer att fortsätta att stödja nationella och internationella initiativ som syftar till att återupprätta nödvändiga styrelseformer och säkerhetsvillkor för anordnandet av fria val i Haiti, säkerställa humanitärt tillträde till befolkningar i behov av skydd och ta itu med den förvärrade flerdimensionella krisen.

9. EU kommer att fortsätta att samarbeta med andra subregionala grupperingar och internationella organisationer som är verksamma i regionen. EU är fast beslutet att hålla regelbundna toppmöten med de strategiska partnerna Brasilien och Mexiko. EU kommer att fortsätta att stärka de bilaterala politiska dialogerna och samarbeta konstruktivt med länderna i regionen i en inkluderande anda, och även erkänna det civila samhällets viktiga roll och bidrag i detta avseende. EU kommer att fortsätta att aktivt stödja fred och demokratiska lösningar i regionen, t.ex. när det gäller fredsprocessen i Colombia och de förhandlingar inom ramen för Mexikoprocessen som leds av Venezuela.
10. På multilateral nivå är EU och Latinamerika och Karibien naturliga partner och bör ytterligare stärka sitt samarbete för att ta itu med regionala och globala utmaningar. EU har åtagit sig att samarbeta med partner i Latinamerika och Karibien om genomförandet av Agenda 2030 och dess mål för hållbar utveckling samt om reformen av den globala styrningen, inbegripet den internationella finansiella strukturen, som ska göra den mer inkluderande och effektiv. Det starka engagemanget från EU och Latinamerika och Karibien i FN bör fortsätta, liksom de regelbundna utbytena mellan EU och det interamerikanska systemet för mänskliga rättigheter. Samarbetet inom ramen för WTO, särskilt när det gäller den kommande 13:e ministerkonferensen (MC13) och den pågående reformen av WTO, bör stärkas.
11. Rådet erkänner betydelsen av att stärka och utveckla en solid handels- och investeringsagenda mellan EU och Latinamerika och Karibien, som bygger på ett omfattande nätverk av bilaterala och regionala handels- och associeringsavtal mellan de båda regionerna. Ett fullständigt genomförande av befintliga avtal och ratificeringen av avtal som har undertecknats och som tillämpas för närvarande är viktiga prioriteringar. Rådet välkomnar det nära förestående undertecknandet av det moderniserade avtalet mellan EU och Chile, ser fram emot ett snabbt slutförande av det moderniserade avtalet med Mexiko och noterar det pågående arbetet mellan EU och Mercosur.

12. Rådet välkomnar investeringsagendan för Global Gateway mellan EU och Latinamerika/Karibien, som visar EU:s och Latinamerika/Karibiens gemensamma prioriteringar och som bygger på de högsta miljömässiga och sociala standarderna och på transparens, som definierar Europas sätt att bedriva affärsverksamhet. Som åter påpekades vid det första ekonomi- och finansministermötet mellan EU och Celac i Santiago de Compostela den 15 september 2023 kommer investeringsagendan för Global Gateway mellan EU och Latinamerika/Karibien att spela en avgörande roll som bidrag till åtgärdandet av investeringsgapen i regionen, med målet att mobilisera både privat kapital och offentlig finansiering från EU och dess medlemsstater, i en Team Europe-strategi. Den kommer också att bidra till att främja en rättvis, grön, digital omställning i båda regionerna genom att stödja lokala värdekedjor, tillväxt, mänsklig utveckling, resiliens inom hälso- och sjukvård och arbete på anständiga villkor, samtidigt som den kommer att främja samarbete kring digital omvandling, utbildning, socialt ansvarsfullt företagsklimat, transport, hållbara leveranskedjor, inbegripet för råvaror av avgörande betydelse, energieffektivitet, säker och hållbar koldioxidsnål teknik, klimatanpassning samt vatten osv..

13. Rådet inser att den tredubbla planetkrisen med klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar kräver ett starkt partnerskap mellan EU och Latinamerika och Karibien om den gröna omställningen och betonar vikten av ökad dialog, stärkta regelverk, klimatutbildning, forskning och innovation samt investeringar, med tanke på den betydande potentialen för samarbete i riktning mot klimatneutrala och naturpositiva ekonomier. Ett fullständigt och effektivt genomförande av Parisavtalet, bland annat genom att målet på 1,5 °C hålls inom räckhåll, konventionen om biologisk mångfald och den globala Kunming-Montreal-ramen för biologisk mångfald, den globala ramen för kemikalier, FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning, agendan för vattenåtgärder från FN:s vattenkonferens 2023 och fördraget om det fria havet, samt de pågående förhandlingarna om ett internationellt rättsligt bindande instrument för plastföroreningar, under Perus och Ecuadors ordförandeskap, förblir viktiga gemensamma mål. EU kommer att samarbeta med partnererna i Latinamerika och Karibien för att upprätta en global utfästelse om att tredubbla kapaciteten för förnybar energi och fördubbla insatserna för energieffektivitet på global nivå till 2030. Rådet erkänner den avgörande roll som Amazonas regnskog spelar och vikten av att bekämpa avskogningen både i Amazonas och i annan trädbevuxen mark och välkomnar Belémförklaringen som antogs av Amazon Cooperation Treaty Organisation i augusti 2023 och bekräftar på nytt att det är viktigt att samarbeta med partnerländerna för att gemensamt ta itu med de bakomliggande orsakerna till avskogning och skogsförstörelse, särskilt inom ramen för EU:s förordning om avskogningsfria leveranskedjor. Rådet uppmanar till åtgärder och åtaganden för skydd, bevarande, återställande och hållbar användning av haven inför havskonferensen Our Ocean i Aten i april 2024 och FN:s tredje havskonferens som hålls av Costa Rica och Frankrike i Nice i juni 2025. EU är redo att samarbeta med partnererna i Latinamerika och Karibien för att påskynda åtgärder för rent vatten och sanitet för alla samt för att främja en integrerad förvaltning av vattenresurserna. Med tanke på båda kontinenternas ansvar för den långsiktiga globala livsmedelstryggheten kommer EU att samarbeta med Latinamerika och Karibien för att öka motståndskraften och hållbarheten i systemen för livsmedelsproduktion och kommer att använda dialog- och samarbetsmekanismer, också inom forskning, bland annat för att främja en hållbar förvaltning av gödselmedel och bekämpningsmedel och för att förbättra markhälsan.

14. EU är fast beslutet att samarbeta med partner i Latinamerika och Karibien för att främja en ansvarsfull människocentrerad och rättighetsbaserad modell för inkluderande digital omställning som skyddar personuppgifter och integritet som grundläggande rättigheter, ökar säker och universell digital konnektivitet och cybersäkerhet, stöder ett fritt, öppet och tillförlitligt internet, främjar konvergens av den digitala politiken och åtgärda digitala klyftor, inte minst den digitala klyftan mellan könen, och främjar en tillförlitlig utveckling och användning av artificiell intelligens. Dessa åtgärdsområden behandlas av den digitala alliansen mellan EU och Latinamerika och Karibien, som förblir öppen för alla intresserade länder i Latinamerika och Karibien på grundval av gemensamma värden, och i sin gemensamma förklaring från juli 2023. Rådet välkomnar den första biregionala dialogen kring den digitala politiken mellan EU och Latinamerika och Karibien i november 2023 som en viktig milstolpe. För att främja genomförandet av den digitala alliansen mellan EU och Latinamerika och Karibien kommer EU att arbeta i Team Europe, även med hjälp av plattformen Digital4Development (D4D Hub). Rådet ser fram emot invigningen av det regionala Copernicuscentrumet i Panama och utbyggnaden av den fiberoptiska BELLA-kabeln för att bygga upp säker digital stomnätsskonnektivitet.
15. Rådet understryker den vikt som de båda regionerna tillmäter social rättvisa och rekommenderar att man intensifierar det gemensamma arbetet för att främja social sammanhållning och jämställdhet, ta itu med ojämlikhet och diskriminering på vilken grund det än må vara, samt förebygga och utrota sexuellt och könsrelaterat våld, även när det sker genom eller underlättas genom användning av teknik. Rådet framhåller också behovet av att främja kvinnors ekonomiska egenmakt och underlätta tillväxt för alla som tillgodoser olika behov och ger lika möjligheter för ungdomar, ursprungsbefolkningar, personer av afrikansk härkomst, hbtqi-personer, äldre personer och personer med funktionsnedsättning. EU är redo att arbeta vidare med det biregionala partnerskapet för hälso- och sjukvårdssystemens resiliens och lokal tillverkning av vacciner samt det regionala Team Europe-initiativet för inkluderande och jämlika samhällen. Rådet erkänner behovet av ett brett deltagande i arbetet med att uppnå social rättvisa och understryker vikten av det civila samhällets deltagande och samråd inom alla sektorer.

16. Rådet betonar betydelsen av fortsatta insatser för stöd och opinionsbildning för att ta itu med humanitära kriser som påverkar Latinamerika och Karibien. EU erkänner att regionen Latinamerika och Karibien är en av de regioner som är mest utsatta för naturkatastrofer och välkomnar ett ökat övergripande samarbete på området katastrofberedskap och katastrofriskhantering samt utbyte av bästa praxis mellan EU och regionen Latinamerika och Karibien, vilket ska formaliseras genom ett samförståndsavtal om dessa frågor mellan EU och relevanta regionala mellanstatliga organ och länder i Latinamerika och Karibien.
17. Rådet efterlyser ett starkare samarbete mellan EU och Latinamerika och Karibien om rättvisa och säkerhet på alla nivåer som en prioriterad fråga för att ta itu med de många och allt större utmaningar som den gränsöverskridande organiserade brottsligheten medför och som har en negativ inverkan på båda sidor av Atlanten. Dessa omfattar kriminella högrisknätverk, narkotika, skjutvapen och människohandel samt korruption, ekonomisk brottslighet och miljöbrott, hybridhot, inbegripet it-brottslighet, desinformation och utländsk informationsmanipulering och inblandning. Team Europe-initiativet om säkerhet och rättvisa bör vidareutvecklas med utgångspunkt i det framgångsrika gemensamma arbetet i partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Karibien om rättvisa och säkerhet och med beaktande av förklaringen från EU och den latinamerikanska kommittén för inre säkerhet av den 28 september 2023 och den ambitiösa andra fasen i EL PAcCTO-programmet. Med tanke på den mer holistiska strategi som länderna i Latinamerika och Karibien använder för att ta itu med säkerhetsutmaningar är EU fast beslutet att intensifiera samarbetet med partner i Latinamerika och Karibien i kampen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, på grundval av rättsstatsprincipen och en hög nivå av skydd för de grundläggande rättigheterna, genom att ta itu med vinstmotiv, minska tillgången och efterfrågan på narkotika, vidta brottsförebyggande åtgärder och främja institutionell kapacitetsuppbyggnad och gemensamma standarder. Rådet ser fram emot det kommande högnivåmötet i EU:s och Celacs samordnings- och samarbetsmekanism mot narkotika under 2024.
18. När det gäller säkerhet och försvar välkomnar rådet deltagandet av länderna i Latinamerika och Karibien i uppdrag och insatser inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) och uppmanar till mer gemensam verksamhet, t.ex. inom ramen för EU:s samordnade närvaro till havs i Guineabukten, samt en förstärkt dialog med partner i Latinamerika och Karibien om GSFP-frågor, såsom dialogerna med Colombia och med Chile.

19. Rådet erkänner den avgörande roll som forskning och innovation spelar när det gäller att ta itu med gemensamma utmaningar, såsom den dubbla omställningen, global hälsa och andra prioriterade områden, och efterlyser en fortsättning och en förstärkning av dialogen mellan de båda regionerna genom det gemensamma initiativet för forskning och innovation mellan EU och Celac genom en uppdatering av den strategiska färdplanen för forskning och innovation, inbegripet om den öppna vetenskapsdelen, och en förstärkning av forskningscentrumens roll. Rådet erinrar om vikten av att intensifiera samarbetet inom högre utbildning, vilket gör det möjligt för studenter, akademisk personal och forskare från båda regionerna att dra nytta av rörlighet och liknande möjligheter och betonar att allianserna mellan europeiska universitet skulle kunna vara relevanta partner för en utveckling av ytterligare samarbete med motparter i Celac, med utgångspunkt i tillgängliga möjligheter till internationellt samarbete. Rådet betonar att initiativ för kontakter mellan människor bör fortsätta att stå i centrum för partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Karibien och uppmanar alla partner att fullt ut utnyttja de möjligheter som erbjuds genom Erasmus + och Horisont Europas Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
20. Rådet välkomnar diskussionerna vid forumet mellan EU och Latinamerika och Karibien ”Partners in Change”, som inbegriper ungdomar, det civila samhället och lokala myndigheter, och den rundabordskonferens för företag som anordnas inför toppmötet, och noterar rekommendationerna därifrån, samtidigt som rådet erkänner det civila samhällets viktiga bidrag till partnerskapet mellan de båda regionerna och uppmanar till en fördjupad och strukturerad dialog med ungdomar, organisationer i det civila samhället, den privata sektorn, fackföreningar och lokala myndigheter. Rådet betonar betydelsen av att det civila samhället och ungdomar deltar fullt ut i alla dimensioner av partnerskapet med Latinamerika och Karibien. Rådet välkomnar och stöder den aktiva roll som spelas av den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika, den internationella stiftelsen EU–LAC samt tankesmedjor och den akademiska världen. EU:s offentliga diplomatiska insatser, kulturdiplomati och främjandet av kulturella förbindelser mellan EU och Latinamerika och Karibien är också viktiga prioriteringar. I detta avseende kommer EU:s första deltagande som hedersgäst vid den internationella bokmässan i Guadalajara i Mexiko den 25 november–3 december 2023 att vara en viktig milstolpe.